

IROK ÉS IRÁSOK

Uj emberek

Claude Farrère új regénye (Genius kiadás Budapest)

Kállai Miklós, a könyv bevezetésében azt mondja, hogy Claude Farrère még maga is egészen új ember az irodalomban. A könyv ezzel a disszonanciával kezdődik. Csekély tévedés. Tudvalevő ugyanis, — ezt minden valamirevaló művelt ember tudja — hogy Claude Farrère legalább is tizenöt esztendeje már világhírű író, hiszen a Nyugati beszíriák, az Ópium, a Csata, a Dax kisasszony, a Kis szövetségesek megjelenése még jóval a világháború előtti időre esik. Pedig már ennek is tizenkét esztendeje van.

Kétségtelen, hogy Claude Farrère nem olyan mély és nem olyan művész, mint amilyen Pierre Loti volt, akinek nyomdokain haladt. Mert míg Loti az ő keleti regényeiben, a Les Desenchantésban, a Madame Crisanthème ban és egyéb tárgyú műveiben, mint az Islandi halászközből, elsősorban lírikus és mindenképpel igaz, nagy művész, addig Claude Farrère megmarad riporterek, (ami ugyan a gyakorlatban sohasem volt) és méginkább: társalgónak, könnyed, frappáns, élvezetes, kitűnő francia közönségnek. Analízis, a lelkek mélyébe való behatolás, emberi indulatok és igazságok kiboncolása nagyon, nagyon távol áll tőle. A Nyugati beszíriákban és a Csatában mutatkozott eddig a legkülönbözetesebb, — új könyvei már ezt a mértéket sem érik el.

Ez a legújabb regénye az „Uj emberek,” Marokkóban játszódik. Egy francia hajó indul Marseillesből a marokkói partok felé. A hajón főleg gyarmati tisztviselők utaznak, azután néhány nagykereskedő és vállalkozó, közöttük Bouron Jean Amedé, aki szinte egymaga egész városnegyedeket teremtett elő Casablancában és vagyonya hét nyolcmillió frankra rug. Ez a Bouron sz. új ember. A bölcsője még valamilyen szegény-negyedben ringott. Agya tele van számokkal és árukkal, de jellemében szerencsésen nélkülözi a kalmárságot és az üzletességet. Egy pompás asszony is utazik vele: Severalné asszony — özvegy — valamikor Christiane de Saint Foy — nemesi nő. Ez a régi ember, a régi gazdag, a nagy társasági nő. Egy holdvilágos éjszaka a fedézetben, néhány meleg szó és segítő társak — mire a hajó kiköt, már mint menyasszony és vőlegény szállanak ki.

A regény második része Bouron Casablancában

házában folytatódik. Már az első pillanatokban meg tudjuk, hogy a házasság nem boldog. A láthatáron feltűnik de Chassagne kapitány Bouronné Several asszony régi szerelme, a pompás férfi, a társasági katonatiszt, finom csevegő — és kész a házasságtörés. Itt ismerkedünk meg Bouronnak első ház ságából, vagy talán törvénytelen viszonyából (az a regény folyamán derül ki) származó leányával, Lianével, valamint Bouronné Several asszony öccsével, Jean de Saint Foy műgye'emivel. Lianéval, szintén a nemességből. És a kiegyenlítő, ami a régi és az új arisztokrácia, Bouron Jean Amedé és Christiane de Saint Foy között nem sikerült, minden nehézség nélkül megy végbe a fiataloknál Liané és Jean de Saint Foy között.

Claude Farrère regénye megismertet bennünket a marokkói élettel és éles reflektorral mutat rá arra a civilizáló munkára, amelyet a francia bevándorlók ezen a gyarmaton végeztek. Mert míg Algír és Tanger ma is szegénységben leledzik, Marokkó már majdnem egy kis Franciaország és Casablanca egy kis Paris. Farrère talán sokkal kitűnőbb diplomata, mint író. Felbecsülhetetlen az a szolgálat, amelyet eddigi megjelent regényeivel a francia gyarmatpolitikának tett. Egy magyar esztéta egyszer azt mordotta, hogy az általánosan ismert kis sárga francia könyvek tulajdonképpen nem egyebek, mint a francia imperializmus előfutárjai. Igaza volt. Az, aki utazott idegen kontinensekre, az látta ezeket a sárga pionirokat a szerepét. Mindenütt ott vannak: araboknál, indiaiaknál, japánoknál, kiráknál és szerte az egész világon hirdetik a francia kultúrát és a gloáriát.

A könyv az Uj Kelet könyvosztályánál rendelhető meg.

Véglegesen szabályozták a román-cseh határforgalmat

A máramarosszigeti tárgyalások kielégítően oldották meg a kettőszakított vármegye személy közlekedési problémáit

(Sighet-Máramarossziget, március 8. Az Uj Kelet tudósítójától) Beszámolt már az Uj Kelet annak idején arról, hogy az elmúlt év április 16-án Bukarestben megtartott cseh-román határmegállapító konferencia az utolsó simitásokat egy későbbben összeülő vegyes bizottságra bízta. A konferencia ennek a vegyes bizottságnak a hatáskörébe utalta a kettőszakított Máramaros megye határátkelésének szabályozását is. A bukaresti konferencia megállapodott a vegyes bizottság összetételében és összeállításának időpontjában is. Eszerint az érdekelt megyék közigazgatási vezetőiből alakuló vegyes bizottság Máramarosszigeten 1926 januárjában ül össze és tárgyalásait a napokban fejezte be. A vegyes bizottságban Csehszlovákiát Nedvidék miniszteri tanácsos, Moravék Vazul, Ugocsa megye alispánja és a ruszinszki kormányzószakreferensei képviselik. Romániát Mihályi Gábor prefektus, Dan György subprefektus, Comsa szigurancafőnök és Niculai granicsőrőrnagy képviselték.

A vegyes bizottság tanácskozásairól jegyzőkönyvet vett fel, amely szerint az alábbi pontokban megállapodtak:

1. Azok a határmenti birtokok, akiknek birtokuk a szomszéd országban, vagy a határon van, egy évről szóló határátlépésre jogosító könyvet kapnak.

2. Egyes rendkívüli esetekben a közigazgatási hatóságok egytől öt napi időtartamra szóló egyszeri határátlépésre jogosító fénykép- és vízmentes igazolványt állíthatnak ki a határmentén állandó lakhellyel bíró egyének részére.

3. A közigazgatási hatóságok kiállíthatnak még hat hónapi időtartamra szóló fényképes igazolványokat is határmenti lakosok részére, amely a másik állam területén huszonnégyórás tartózkodásra jogosít.

Ezek a megállapodások a mai nappal léptek életbe. A határátlépő igazolványokat román, vagy cseh nyelven lehet kiállítani. Határátlépő pontokul jelölték ki Hosszumezőt, Técsőt, Nagybacsót és Visóvölgyet, gyalogos mezeli munkások részére pedig Tiszafellegyházát és Szaploncát. A határforgalmat napkelte-től naplementéig engedélyezték.

A jegyzőkönyv aláírását a máramarosszigeti prefektúra dísztermében rendezett bankett követte. A banketten először Mihályi prefektus szólalt fel, aki poharát a Csehszlovákia elnökére, Massarykra emelte. Utána dr. Medvidék, a cseh bizottság vezetője mondott lelkes felköszöntőt és poharát Ferdinánd királyra és a román népre ültette. A cseh bizottság tagjai a bankett után Ugóvárra utaztak. (f. m.)

Akiba

11

Irta Giszkalay János

De még ekkor sem magáért aggódott, — hiszen ő, olyan szívesen, olyan boldogan tudna éhenhalni, — de mi lesz az ő szerelmes férjével, ezzel a nagy nagy gyerekekkel, ezzel a hatalmas tudással és tüszavú lázadóval: mert az ő szerelmes asszonya már régen meglátta benne azt, aminek tudatára a kortársak talán csak hosszú idő múltán fognak ébredni. Kezének lágy finomságát már odaadta érte: arcának fehérségét kimarta a szél, megcsapta az eső, barnára sütötte a déli napsugár: mi maradt még meg dus Kalba Savua leányának messi híres szépségéből, hogy odaáldozhatná a szerelmesének? Semmi, — talán csak a hosszú, sűrű, fekete haja, akit az ő embere olyan nagyon szeretett simogatni és ha a zsuppágy szalmatörökje boglyássá tette, egyenként szedte ki belőle az elégtelenítő szalmaszálakat. És Ráchél, a gyöngye, az éhez, a hős zsidó feleség egy pillanatig se tévovázott. Amikor az utolsó dénár is elfogyott, karjára csavarta hosszú, fekete haját, többől lenyirta, és eladta, — nem azért, mert maga éhezett, hanem azért, hogy az árából távol élő szerelmesének segítséget küldhessen. Ez a hajvágás nem legenda. Hiteles történelmi följegyzések bizonyítják a valóságát és örökítették meg Akiba hős asszonyának a nevét.* Ősi tradíció a zsidóságban az, hogy a menyasszonynak, esküvője napján levágják a haját. Nem kutatom, hogy mikor keletkezett, nem tudom, hogy az Irás melyik szavához kapcsolódik ez az ősi tradíció. De ha csak egy halovány reminiscencia, egy

* T. Jerusalmi, Masz. Sabbat.

egészen alárendelt értékű emlékeztetés is van ebben a gyakorlatban Akiba asszonyának levágott hajára: akkor szép, akkor lelket emelő, akkor szent tradíció ez és a zsidó asszonyok legyenek büszkéek levágott hajukra.

Vajjon tudott-e Akiba feleségének nagy nyomoráról és minden elképzelést túlszárnyaló önfeláldozásáról? Egy talmudi följegyzés azt bizonyítja, hogy igen. Ez csak az, hogy gondolatban, akaratban, tetteben annyira oszthatatlanul egy volt ez a két emberlélek, hogy az egyiknek nyomora, szenvedése vagy öröme egyet jelentett a másiknak nyomorával, szenvedésével és örömeivel, — csak ez magyarázza meg azt, hogy Akiba olyan természetesen vette és olyan nyugalommal fogadta a feleségének önfeláldozását. Letki egyensúlyában zavartalanul és mindent elfelejtető tudásra-szomjuhozással hallgatta első mesterének, a gimzóbéli Nachumnak előadásait. A véletlen is úgy akarta, hogy az a környezet, amelybe nyilvános tanulásának első útja vezette, mintha csak az ő lelkéből, az ő titkos megérzéseiből és gondolataiból lelkedezett volna. Első mestere Nachum, nemcsak korának egyik legelismertebb tudósa volt, hanem az egyéniségében is igen sok lelki rokonsága volt Akibával. Végzetlenül jószágos lelkű ember volt, akit a későbbi korok emlékezete sok kalandos história hőségének tett meg és akinek a sors minden viszonyosságai között rendíthetetlen hite volt az, hogy amit Isten tesz, az jól van tőve. Nem is hívták őt a rendes nevén Nachum Gimzónak, hanem egy kedves szójátékkal Nachum Gamzúnak, mert minden sorscapásra ez volt az állandó megjegyzése: „gam zu lotóva“ — „Isten ezt is a javunkra teszi.“ Az ösztönös semita-optimizmus ez, a legjellegzetesebb zsidó lelkivonás és Akiba

ideálisan kikristályosodott semita lény ellenállhatatlanul rezonált a rokonhangra. De nem csak ebben a tudatalatti világnézetben találkozott a Mester és tanítvány.

Emlékszünk rá, hogy Akibára milyen lélekbe döbbenő benyomást tett, titkos tanulásának első napjaiban Mózes Öt Könyvének szövege — és az első benyomás mindig végzetes hatással van az igazán gyermeki lélekre. Akiba azóta sem — és amint majd látni fogjuk, élete egész nagy művében is, — nem tudott szabadulni a Mózesi ige hatása alól. De ugyanezt a lelki kondíciót találta meg, — hacsak csirjában is, — mesterének világnézetében és törvénymagyarozatában is. Nachum tanítási módszere az volt, hogy a „szóbeli tan“ vagyis, az érvényben lévő zsidó joggyakorlatot, a Mózesi törvényekkel hozza szerves kapcsolatba, a Mózesi szavakból magyarázza ki. Ez, az akkori időkben még szokatlan jelenség volt a zsidó jogtudomány terén és Akiba volt hivatva arra, hogy ezt az egyelőre csak tapogatózó utkeresést tökéletes és a végső konzekvenciáig kiépített rendszerré fejlessze.

Egy harmadik ok is közrejátszott, hogy Akibának gimzói tartózkodását lelki tartalommal töltse meg. Említettük már, hogy Gimzó, közvetlen közelében fekszik Modinnak, a Makkabeus-ház és a Makkabeus szabadságharc kiinduló pontjának. Bizonyosra vehető, hogy Modinban még romlatlanul élte a régi Makkabeus-tradíciók, titkos reménykedések és nagy várakozások — és a nemzeti letörésnek ebben a vigasztalan korszakában, Akiba izzó, új szabadságharcokat álmódó lelke bizonyára sok rokonlélekre talált a Makkabeusok ősi fészkeben.

Folytatása következik.

Benes

Aláírták a

(Bécs, március 8.) Az osztrák fővárosban csehszlovák külügy meg tárgyalja és aláírásai szerződést dr. Paczak csehszlovákiai kancellár követség vezetői között folytat, mely elégedéssel zárul köztársaság közötti szövevényes biztositott. Dáliben Benes a sajtó képviselői bevezetésben többek

— Ma délelő szlovákia közötti az egyezmény a tozik és a locarno. Minden politikus helyzetére nézve titát a határa v

Ha az ember időket a mai helyzet óta nagy halálra, hogy az osztrák podácunk szintén alatt nem lehet tétel, mert a neményeket zudított tendő alatt bizonytalan állapotot.

— Ebből a külpolitikát és módszer az egy a békét és Köré szellemben kell Ausztriával, azt ségnek és Locarno

A miniszter hogy szívesen fedésekre, de vegy miniszter, nem t nem ugy, mint

Az újságírók dr. Benes megdezt, hogy a c foglalt el a zsidó Benes külüg

— Hét éve is hargulyoztat szemben a legte talános politika galommal, még Óriási haladását nak, ha sikerült megteremteni. A alatt ilyen munk leszámbában, am csak szimpátiáiv

Ami a rusz kezű a megjegy — A cseh nemzeti kisebbségben. Nekt veltk ezemben teljesítettük is cionizmussal viseltem, azo ha aktív is, d szlovákia szem lentőségű. Mi nem cionisták

Benes ezú gyarország köz nek adott kife nek a locarno kötni. A frank diplomáciai bo Oroszorszá a miniszter ki ha azon van, rél inkább ő

ZSIDÓ KÖZÉLET

A kolozsvári somrak estélye

ma este fél 9 órakor lesz az Építőiparosok Otthonában. Az estély programja a következő: 1. Prolog Izsák Lóri. 2. Monolog, mondja Rosenberg Elza. 3. Aratók tánca. Ballet. 4. Eminescu: In streinitate. Szavaja Mandula Elvira. 5. Pistuka. Szindarab két felvonásban. 6. Máászija. Szavaja Noszin Rózi. 7. Ujra lesz. Melodráma. Előadja Schwartz Irén. 8. a Brahms: Cappritio. b. Dohnányi: Marche. Zongorán előadja Braun Margit. 9. Babatánc. Táncolja Paneth Etel. 10. Virágmese. Mesejáték két felvonásban. 11. Hatikva. A nívós estélyt, amely iránt az érdeklődés óriási az Építőmunkások székében fogják megtartani az Árvagondozó javára.

Brassóban

Szombaton este kitűnően sikerült purimbált rendezett a brassói ortodox zsidó nőgyűlés a Redutban. A műsor keretében előadták tíz pantominképben Eszter történetét, amelynek eredeti elgondolását megrendezése Sole Miksa érdeme. Eszter királynő szerepében nagyon jó volt Kertész Ella. Ahasvért előkelően alakította Weisz Vilmos, míg Becker Miklós szimpatikusan játszotta Mordechajt, Roth Gábor megfelelően ellenszenves Hámán volt. A pantomim legjobb jelenete Szende Olga klasszikus tánca volt. A többi táncosnők Sámuel Mancsi, Előpataki Éva és Izsák Mancsi szintén jók voltak. Klein Lipót, Gál Zoltán, Méth Ilonka és a többi ötven szereplő egyformán járult hozzá a megérdemelt sikerhez. A műsor befejezésül Binderne Sebesi Mancsi és Singer Rudolf nagy táncművészséggel tüzes szimpadi szhimmit jártak. A konferansz szerepét Sebesi Izsó töltötte be. A pantomim egyes képeit Guth Gyula magyarázta. A sikerült bál megrendezése Engellmann Leoné elnök és Sole Miksa érdeme, az agilis rendezőbizottságon kívül. A nőgyűlés a Keren Kajamettel szemben fenálló kötelezettségének is eleget óhajt tenni.

A brassói kis Aviva Szulamith purim délutánján rendezte második jólsikerült mesedélutánját az Árvabáz-utcai tanácsteremben a Keren Kajamett javára. A szereplők: Stern Lili, Gál Annus, Dénes Baba, Fehér Sándor, Schwartz J., Bernáth Elvira, Becker Miklós, Léderer Lili és Vágó Magda kedves előadást nyújtottak.

A hátszegi Barisszia

Jólsikerült Purim estélyt rendezett, amelyen a város egész zsidó közönsége vett részt. A program első száma Giszkalay „Még nincs vége a bójtnak” című verse volt, amelyet Müller Lajos adott elő. A második szám helyi aktuális sirófákból állott, amelyeket Weisz Ernő adott elő általános derűtség közben. A „Dániel ne bójj” című Gábor Andor-jelenetet rutinizot-tan adták elő Rosenfeld Lici és Wartenberg Zsiga. Steinberger Béla és Izsák Hermann elsőrendűen kopirozott „Pat és Patachon”-ja frenetikus sikert aratott. Schwarz Sári és Rottmann Akiba „A bolond” című jelenete elsőrendű volt. Tanc triót lejtettek igen kedvesen Salamon Ella, Berkovits Mancsi és Rottmann Akiba. Schwarz Jakab zárta be az est műsorát kuplák éneklésével, amelyeket a megszokott sikerrel adott elő. Az estély tiszta jóvedelme a Keren Kajametté.

Grünwald Juda szatmári főrabbi emlékezete

Az erdélyi zsidóság, mint minden évben, most is kegyeletes módon adózott a hat évvel ezelőtt elhunyt Grünwald Juda volt szatmári főrabbi emlékének. Csütörtök délutántól kezdve egész péntek délig sűrű csoportokban keresték fel az ortodox hitközség sirkertjében levő sirkamrát a néhai szentéletű rabbi hívei és a sirfőlé emelt csarnok állandóan zsufolya volt buzgón imádkozó tömegekkel. Jellemző, hogy a Szentegyletnek éjjeli inspekción is kellett tartania a sirboltnál, mert számos idegenlátogató a közeli szombatra való tekintettel a csütörtök éjjel érkező vonatokkal jött Szatmárra a rabbi sirkájához és ugyancsak a legközelebbi éjjeli vonattal folytatták utazásukat.

A kolozsvári Ezra felolvasódélutánja

Az „Ezra” zsidó főiskolai hallgatók előadás sorozatát keretében, a Bné Brith páholy helyiségében, tegnap délután Antal Márk főigazgató tartott rendkívül értékes előadást a nagy spanyol héber költőről, Ibn Gabirolról. Az előadó kimutatta, hogy Ibn Gabirol költészete a zsidó lélek legbensőbb világát szólaltatta meg, azt a bölcselkedő nyugtalan, kereső lelket, mely mindig a zsidósá-

jellemzője volt. Csupa szív és csupa melegség volt Ibn Gabirol, emellett a költői formának és a héber nyelv zseni szépségeinek olyan mestere, akihez fogható alig akad a zsidó költészetben. Szelleme gazdag és minden érzésre reagálói szíve mély és érzelmes, mely igazán csak a meg-hitt és hivateltés leletek előtt nyitott meg. Rá mutatott az előadó Gabirol fordítójának: Makai Emilnek érdemeire, aki gyönyörű, zengzetes nyelven szólaltatta meg ez a nagy héber költőt s ezáltal nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a magyar zsidóság nem tűnt el az asszimiláció forogtagában.

Majd Gabirolnak, a filozófusnak jelentőségét vázolta Antal Márk megkapó intuícióival és szárnyaló lelkesedéssel: Gabirol filozófiai elképzelései a zsidó lélek örök vágyát fejezték ki: a messianizmusban való törekedő hitet, azt a monizmust, melyet Heckel tudományosan épített ki, de amely a zsidó lélekben mindig ott szunnyadt s az Egyisten-hitben nyert kifejezést. Ebben az értelemben volt Gabirol százszázalékos zsidó, jellehet korának, különösen pedig az arab és görög kultúrájának minden értékét magába szívta s ebben az értelemben asszimiláns volt, mintahogy mind több-kévesebb kultur-asszimiláció mindannyiunkban van.

A kiváló előadót a szépszámu hallgatóság melegen ünnevelte. Az „Ezra” nevében dr. Herskovits József elnök mordott köszönetet a magas nívójú előadását.

Az „Ezra” jövő vasárnap délután tartja meg legkö-

lebbi előadását, amely alkalommal Salamon László tart előadást „A felvilágosodás története” címen. Antal Márk előadása után az „Ezra” orvosképző kurzusának első előadását tartotta meg dr. Herskovits Izidor kolozsvári röntgenológus a tbc. röntgenerápiája címen. Herskovits doktor szakszerű és tudományos alapossgal kidolgozott előadásában Bachmeister professor eseteire hivatkozott. Bachmeister professor a tbc. bizonyos eseteinek 80 százalékát szanatóriumi kezeléssel összekötött Röntgen-terápiával sikeresen gyógyítja. Kísérletei azonban arra az eredményre vezettek, hogy a Röntgen-terápi szanatóriumi kezelés nélkül is beválik. Dr. Herskovits előadása után dr. Jakobi József belgyógyász, volt egyetemi tanársegéd egy astma bronchiale esetet demonstrált, amely élék eszmecserét váltott, amelynek során az astma összes terápiái lehetőségeit megvitatták. Mindkét előadás a nagyszámú megjelent orvosok és orvostanhallgatók igen nagy érdeklődéssel hallgatták végig és a jelek szerint az „Ezra” orvosi szakelőadása igen rövid időn belül nagyon népszerűek lesznek a zsidó orvos és orvostanhallgató társadalomban.

A Zsidó Nemzeti Szövetség nagyváradi körzeti központja

felhívja a körzetébe tartozó összes községek zsidóságát, ahol cionisták vannak és a helyi csoportok még nem alakultak meg, hogy a március 14-én Nagyváradon tartandó körzeti konferenciára feltétlenül jöjjenek el.

Csütörtökre összehívták az ügyvédi Kamarák dékánjait

Miért hagyták cserben a regáti ügyvédek az erdélyieket. Az új bírói rendelkezések hátrányai az igazságszolgáltatásban

Cluj Kolozsvár, március 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A romániai ügyvédek által az igazságszolgálat törvényhozás sérelmes intézkedése által teremtett visszaállapotok ellen megindított mozgalom a tegnapi nappal igen érdekes fázisához érkezett el. Az utolsó pillanatban jött bucaresti távirat, amely a már proklamált sztrájkot lefújta, az erdélyi ügyvédek körében szinte megdöbbentést keltett. A bucaresti rendelkezéssel kapcsolatosan kérdéssel fordultunk dr. Jon Saciuhoz, a kolozsvári ügyvédi kamara dékánjához, aki munkatársainak a következőket mondta:

— A sztrájkmozgalom erdélyi vonatkozásaiban hibát követtünk el akkor, midőn számoltunk azzal az eshetőséggel, hogy bucaresti kollégáink cserben hagynak. A bucaresti ügyvédek számára — a regátiában uralkodó ismeretes állapotok alapján — a sérelmek nagyrésze nem bir olyan jelentőséggel, mint Erdélyben. A sztrájk azonkívül sem volt minden részletében — így például a fiatalabb ügyvédek segélyezését illetően — kellőleg elkészítve. A bucaresti határozattal szemben az erdélyi ügyvédek továbbra is intranszigenesen kitarának álláspontjuk mellett, hogy ezek ellen a jogfosztást jelentő rendelkezések ellen harcolni fognak és az egyetemes fellépés és eljárás érdekében az összes erdélyi és bánáti ügyvédi kamarák dékánjait csütörtök délután 5 órára értekezletre hívják össze, ahol le fogjuk szögezni végleges álláspontunkat. Valószínűnek tartom, hogy az erdélyi és bánáti kamarák a sztrájk proklamálása és alkalmazása mellett fognak állást foglalni és függetlenül a regáti ügyvédek akcióitól, azt végre is fogják hajtani.

Mi a portarel-rendszer?

A már hosszabb idő óta memorandumozó ügyvédek, akik azonban miadéig hiába kerestek orvoslást sérelmeikre, elsősorban néhány olyan rendelkezés indította az aktatáska letételére, amelyet az eddig érvényben lévő perrendtartás már régen tuhaladott, tökéletesített és amelyekkel szemben ezeknek bevezetése rendkívüli visszacsézt jelent. Így például meghonosították az ugynevezett portarel-rendszert. Ennek az intézménynek a lényege abban áll, hogy megszünteti az eddigi kézbesítői és végrehajtói tisztségeket és azokat a portarel-k személyében egyesíti. Ez azt jelenti, hogy míg az eddigi uzus szerint például egy törvényszéki végzést közvetlenül annak meghozatala után azonnal és automatica kézbesítettek, addig ma az ügyvédeknek és az érdekelteknek rapokig kell léni-tutni, amíg megtudják, hogy a végzést már meghozták, ezután pedig a portarel hivatalban napokig kell ácsorogniok, amíg a végzés kiadásáért a szabályzat értelmében járó 10-20 lejes taxákat lefizetik. A végzés ekkor végre kézbesíthető lesz.

Nem kevésbé súlyos terhet ró az igazságszolgáltatásra a portarel intézménynek a végrehajtásra

vonatkozó rendelkezése is. Eszerint egy bírósági ítélet csak abban az esetben hajtható végre, ha a fél írásbeli kérvényt nyújt be, kérve egy portarel delegálását. A bürokrácia utvesztőin keresztül betekig is elhúzódhat, míg a megfelelő borsos taxákkal ellátott kérvény érdembeli elintézését nyer. Hogy pedig egy portarel kiszállása milyen költségmegtérülést jelent, talán elég annak illusztrálására felhoznunk egy esetet, midőn egy 18.000 lejes összeg végrehajtásai költségei 4950 lejt (az összegnek több, mint 25 százalékát) te'te ki. A régi kipróbált személyzetet elbocsátották, úgy hogy például Kolozsváron mindössze 2 portarel teljesít szolgálatot. Ez természetesen azt vonja maga után, hogy a tárgyalások egész garmadája marad el, mert az idézések nem kézbesíthetők idejében.

Az árvaszék kipróbált és eddig autonóm intézményét leépítik az igazságszolgálat kormány egységesítő rendelkezéseit. Az árvák árván maradt ügyei a törvényszékhez osztották be és például Kolozsváron Bohatiel törvényszéki elnök, talán Erdélynek leghíresebb kriminalistája intézi az árvák ügyeit — egyetlen segédmunkaerővel. Az akták természetesen itt is halomra gyűlnek, de hát — fő az egységesítés.

A gyorsított eljárás rendelkezései értelmében egy per aktáinak beadása után újabb bizonyítékok, akták nem adhatók be. Ujabbban felmerült bizonyítékok ilyenformán, ha döntő fordulatot is jelenténe a per menetében, nem vétetnek figyelembe.

Ennél azonban sokkal súlyosabb az a rendelkezése a törvénynek, amely szerint bárki is az általa perelt összegnek 10 százalékát deponálnia kell. Jól értjük meg, miről van szó! X. Y. szegény tisztviselőt jogtalanul elbocsátják állásából. A szerencsétlen pör útján szeretne hozzájutni tegyük fel 50.000 lejes járandóságához. Ehhez 5000 lejt kell a bíróságnál deponálnia, ha jussát meg akarja kapni! Azonkívül kell fizetni a portareleknek a kézbesítésért, súlyos összegeket az esetleges végrehajtásért és mindenekelőtt is, horribilis összegeket a pörös aktákra.

Egészen világos és könnyen megállapítható, hogy ezek a rendelkezések a merev formák fényűzését, a fiskalizmust vezeti be a jogszolgáltatásba, alkalmat ad a legféltelenebb korrupciónak és a fantasztikus megterheléseivel a gazdagok, a kiválasztottak számára sajátítja ki az igazságszolgáltatást.

Jön

Jön

TROJA

2

har

Kötött haris
Flóhr haris
Muszlin haris
Cérna muszlin
Selyemfátyol

B

Divatkötők

Zsák Pony

Jön

T

Moz

Sz
Mátó

Az
Gaston Lerou
regénye után
Notre Dame

Rendes helye

Ur

Repül

Nemcsak en
felvétel, h
melynek hirt
Bruno Kast

AR Véte

Sz
Főszerepl

Nagy harisnyavásár

**mélyen
leszállított
árakkal**

- Kötött harisnya, minden színben..... Lei 30
- Flohr harisnya, minden színben..... Lei 53
- Muszlin harisnya, divatszínben..... Lei 69
- Cérna muszlin, minden színben..... Lei 98
- Selyemfátyol harisnya, minden színben, Lei 125

Blatt

Főtér 13. szám

Divatkötve és kötöttárakban óriási választék.

**Zsák
Ponyva**

Mindennemű célokra
legelőnyösebben beszerezhető

Albala Izsé
Timisoara

Plata Traian No 10

Jön Jön TROJA

Mozgók műsora: Március 9 én

Solset-mozgó
Mától kezdve a nagy rekordfilm

Az opera fantomja
Gaston Leroux közismert francia író népszerű regénye után. Cimszerepben Lva han y (a Notre Damei toronyőr paposa) Marry Phübin és Norma Kerry.
Rendez helyárak. Megnagyobbított zenekar

Uranla-mozgó
Mésodik és utolsó rész

**Repülés a föld körül
13 nap alatt**
Nemcsak európai, ázsiai, afrikai stb. eredeti felvételek, hanem egy hatalmas drámai mű is, melynek híres német főszereplői Ellen Richter, Bruno Kastner, Reinhold Schünzel, Max Landa.

Apello-mozgó
Vétek bűn nélkül
Szenzációs film 6 felvonás.
Főszereplők: Madge Bellamy, Etel Wales

Telefon 446

SINGER
Maja Reg. Ferdinand 66. (Főtér)
Fárga Művész

Sifonfejgyár
és nikkelező telep. Székvízes és kracherlis üvegek, valamint mindenféle gumák gyári raktára. Üvegápolás, Régi fejek átöntése a legelőnyösebb árban.

Elhalasztották Németország felvételét a Népszövetségbe

A végleges döntést szeptemberre adják halasztani

(Genf, március 8. Az Uj Kelet tudósítójától.)
A világszerte nagy kíváncsisággal várt genfi tanácskozások vasárnap vették kezdetüket. A tanácskozásokról részletek még nem szivárogtak ki, de végleges döntés azért sem jöhetett létre, mert Briand a francia kormányválság elintézésére Párisba utazott vissza.

A vasárnap megkezdett tanácskozásokon Luther német kancellár, Stresemann külügyminiszter, Briand francia, Chamberlain angol, Wanderwede belga külügyminiszter és Scioleja olasz szenátor vettek részt.

Briandot távollétében Paul Boncouth képviseli.

Még mindig nem tisztult a helyzet

Az előzetes konferencia barátságosan, de megállapodás nélkül ért véget. Luther és Briand békésen és hosszasan sétáltak egymással, amit a megállapodás jelének tekintenek. Azt hiszik, hogy olyan megállapodást sikerült létesíteni, amely az intranzingensül viselkedő németeknek is megfelel. Az angol lapjelentések szerint

azonban még mindig nem tisztult a helyzet. A rajnai paktum aláíróinak tegnap szigorúan bizalmas tanácskozásáról hírlik, hogy a Népszövetség tanácsának kibővítését valószínűleg szeptemberre hagyják.

Ma dől el Németország tanácstagsága

Párisi jelentések szerint a francia-angol-lengyel-cseh és spanyol delegáció elutazott Genfbe. Egészen bizonyos, hogy a hétfői megbeszélésen megegyeznek Németország tanácstagságában. Allandósítani fogják Spanyolország tanácstagságát, Lengyelország tekintetében pedig kompromisszum jön létre. Madridi jelentések szerint Guatemála, Chile, Kolumbia, Venezuela, Lettország és Bulgária felajánlották támogatásukat Spanyolország tanácstagsága érdekében.

Legújabb távirati jelentések szerint Németország felvétele a Népszövetségbe néhány napra ismét elhalasztódott. Ma délután lesz az első teljes ülés, amelyen az elnöket megválasztják. Valószínűleg gróf Ischi japán nagykövetet fogják megválasztani az elnöki tisztre.

Poincaré, de Monzie vagy Caillaux lesz az új francia miniszterelnök

Közös fronton a polgári és a szocialista pártok. Az új kormánynak is a pénzügyi szanálás lesz a próbaköve

(Páris, március 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Briand lemondása egészen új helyzetet teremtett a francia belpolitikában. Briand lezavazásában nagyrésztük van a baloldali kartell polgári elemeinek is, akikre eddig Briand leginkább támaszkodhatott. Ez annyit jelent, hogy a baloldali polgári elemek és szocialisták ismét együvé kovácsolódtak s közös fronton harcolnak Briand ellen.

Egyelőre Briandot sikerült rávenni arra, hogy Genfbe utazzék és résztvegyen a népszövetségi tárgyalásokon. Távollétében azonban a francia politikai élet erősen zajlik és különböző kombinációktól hangos.

A párisi lapok megállapításai szerint a kormánybuktatás nagy meglepetést hozott. A válságot szerintük nagyon hamar meg kell oldani, nehogy komplikálják és súlyosbítsák a helyzetet. A sajtó nagyrésze republikánus koncentrációt vár, amellyel kapcsolatban Perret, Caillaux, Demonzie, Poincaré és Steeg nevét emlegetik. A külügyi tárcát mindenesetre Briand fogja kapni. A „Journal“ értesülése szerint a következő kormányelnöknek a parlamenti válságot mindenáron meg kell oldania, ha másképpen nem, a parlament feloszlásával. A beavatott körökben Volonte-Briand-Caillaux kombinációt emlegetnek.

Csak ideiglenes megoldás lehetséges

Az összes francia pártok vasárnap lázas tanácskozásokat folytattak. Doumergue, Briand és Herriot távollétében a kormányválság megoldásáról komolyan szó sem volt. Doumergue elnök és Herriot, a kamara elnöke csak vasárnap este térnek vissza Lyonból Párisba. A köztársaság elnöke hétfőn délelőtt kezdi meg a politikuskó kihallgatását. Az általános vélemény az, hogy a helyzet igen nehéz és csak ideiglenes megoldást lehet keresni, mert az elmúlt hónapok eléggé bebizonyították, hogy sem egy baloldali, sem egy koncentrációs, sem egy jobboldali kormány nem számíthat kompakt többségre. Teitunger, a Szajna-departement képviselője indítványt jegyzett be a kamara feloszlásáról. Ha a koncentrációs kormány megalkulna, akkor valószínűleg Briand marad miniszterelnöknek. Baloldali eltávolítás esetén Caillaux vagy Herriot kormányalakítására számítanak. Abban az esetben, ha az utóbbi kapna kormány megbízást, Blumnak és társainak befolyása a francia külpolitikára erősen megnövekednek.

Ebben az esetben Demonzie, Caillaux és Steeg kapnak kormányalakításra megbízást. Az „Ere Nouvelle“ Briand kormányalakítása mellett kardoskodik.

Akárki jön azonban, bizonyos, hogy az új kormány legnagyobb nehézséget okozó problémáját szintén a pénzügyi kérdés megoldása fogja okozni. Mert gyökeresen megoldani Franciaországnak ezt az életbevágó kérdését a párisi kamara pártjainak mai megosztása és a kamara és a szenátus között ebben a kérdésben felmerült ellentét miatt újabb választások kiírása nélkül aligha fog sikerülni.

Arról van ugyanis szó, hogy a baloldali többség pártjai a francia államkincstár nehéz helyzetének szanálása érdekében nem hajlandók a francia kisadózókat az eddiginél erősebb módon megterhelni. Erre ígéretet tettek választóiknak az utolsó választásokon, amelyen a többséget elsősorban Poincaré adójavaslatai ellen sikerült megszerezniük. A francia kincstár megrendült helyzetéhez és a külföldi adósságok rendezéséhez szükséges óriási összegeket azonban pénzügyi lehetetlenség másképp előteremteni, mint az ország tulnyomó nagy tömegét képező kisebb adózók újabb megterhelésével. Ezt megdönthetetlen érvekkel bizonyította be Caillaux pénzügyministersége idején, akivel szemben a szocialisták sem emelheték azt a kifogást, hogy a reakció barátja volna. Caillaux azonban megbukott, épp úgy, mint minden utódja, akik a francia államháztartás sisiphusi munkáját a mai politikai viszonyok által teremtett akadályokkal szemben próbálták megvalósítani.

Jsmét Briand?

A helyzet új választások kiírása nélkül már azért is megoldhatatlannak látszik, mert minden olyan pénzügyi szanáló javaslatot, mely a francia kamara baloldali programjának felelne meg, a szenátus most már annál határozottabban vissza fog vetni, mert a kamara Doumergue pénzügyminiszternek, a szenátus volt pénzügyi elnöke javaslatának visszadobásával végleg szakított azzal a lehetőséggel, hogy Franciaország nagy finandális válságát a szenátus felfogásával egyetértésben oldja meg.

Ha Briand programjába venné az új választások kiírásának lehetőségét, valószínűnek látszik, hogy Doumergue elnök megint őt bízná meg az új kormány alakításával. Az esetleges új választások levezetésére ugyanis Briand neve a legalkalmasabb.

Genf, március 8. Rövid tanácskozások után, melyet Briand Németországnak a Népszövetségbe való felvételével kapcsolatban folytatott, vasárnap éjjel visszautazott Párisba.

1926 március 9
amal Salamon László
lás története“ címen,
„Ezra“ orvosképző
rtotta meg dr. Hers-
enologus a tbc. rönt-
doktor szakkerü és
dolgozott előadásában
hivatkozott. Bach-
yos eseteinek 80 szá-
összekötött Röntgen-
Kísérletei azonban
ogy a Röntgen-terá-
kül is bevalik. Dr.
Jakobi József bel-
nársegéd egy astma
amely élénk eszme-
n az astma összes
k. Mindkét előadást
osok és orvostanhall
hallgatták végig és
si szakelőadásai igen
erűek lesznek a zsidó
falomban.
ség nagyváradi
ntja
Összes községek zsi-
ának és a helyi-
k meg, hogy a
tartandó körzeti
enek el.
yieket.
tásban
rint egy bíróságíté-
ható végre, ha a fél
ve egy portarel de-
in keresztül hetekig
s borsos taxákkal
ézést nyer. Hogy
ilyen költségmegtér-
illusztrálására fel-
18.000 lejes ösz-
50 lejt (az összeg-
te ki. A régi ki-
k, úgy hogy pél-
portarel teljesít szol-
ronja maga után,
daja marad el, mert
deleiben.
ig autonóm intéz-
kormány egysége-
és marad ügyét
és például Kolozs-
k, talán Erdélynek
az árvák ügyeit
Az akták termé-
dehát — fő az
kezései értelmében
újabb bizonyítékok,
felmerült bizonyí-
rdulatot is jelente-
netnek figyelembe-
bb az a rendel-
nt bárki is az ál-
át deponálnia kell.
ó! X. Y. szegény
állásából. A sze-
zájtni tegyük fel
ez 5000 lejt kell
jussát meg akarja
portareleknak a
z esetleges végre-
rribilis összegeket
egállapítható, hogy
rmák fényűzését,
lgáltatásba, alkal-
óra és a fantasz-
a kiválasztottak
gátatást.
Jön
A

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági újság napilapja
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a levele megjelölésével engedjük meg.

4 mai naptár

— **Massaryk hetvenhatéves.** Prágából jelentik: Csehszlovákia szerte óriási ünnepekkel ülték meg március hetedikén Massaryk köztársasági elnök hetvenhatéves születésnapját. A csehszlovák államfő, az ország dédelgetett „taticsek”-je az apostolok ama szerencsés, de ritka fajtájához tartozik, akik életükben megérik próféciajuk beteljesedését. Az agy Massaryk az ország lakosságának osztatlan rokonszenvével övezve immár hetedik éve élete munkájának beteljesedését szemleli, de Massaryk 76 esztendő kora ellenére sem marad meg a csendes szemlélődés szerepénél, hanem tollának erejével fáradhatatlanul harcol tovább demokratikus elveinek gyakorlati megvalósításáért.

— **Szatmármegyében ismét menesztettek egy magyar bírót.** Tudósítónk jelenti: Még nem csitulnak el Szatmáron az elkeseredés hullámai amiatt, mert az igazságügyi kormányzat ismét egy olyan magyar bírót küldött el a szolgálatból Schneller Károly személyében, akinek három évtized robotja emésztette fel erői javát és most öregségére nézhet új foglalkozás után... Az igazságügyminiszter ma újabb meglepetést szerzett a szatmári intelligens köröknek: ezuttal — változatosság okából — egy fiatal magyar bírót menesztett. Kubinyi József volt szatmári albiró, aki egy év óta a színvonalai járásbírósnál működött és aki mintaképe volt a vasszorgalmu, puritán felfogásu, képzett bírónak, az újabb áldozata annak a kormányzati tendenciának, amely úgy látszik leplezetlenül ki akarja küszöbölni a romániai bíróság kebeléből a magyar eredetű bírákat. Ez a „purifikáció” nagyon időszerű mementó a magyarság számára, amelynek hivatalos vezetői korlátlan hitet adtak a kormánypárt ígéreteinek.

— **Üzembehelyezték a szatmári pászka-gyárat.** Szatmárról jelentik: A konzervatív zsidó hitközségekben oly nagy szerepet játszó husvét pászkaütés terén a szatmári ortodox hitközség elnöksége már az elmúlt évben megszüntette a magánvállalkozás rendszerét és hitközségi sütőházról gondoskodva, bevonta a magánvállalkozás engedélyeit. Az idén továbbment a hitközség vezetősége egy lépéssel és teljesen házi kezelésben intézi a pászkaütés munkáját. A gyárnak is beillő üzemből, amely jelenleg is a templomudvaron lévő immár átépített évszázados magtárépület régi boltozatu pincéjében van elhelyezve és összesen 110 ember foglalkozik a pászkaütés munkájával. A naponta feldolgozás alá kerülő tíz mázsa lisztből készült pászkat azután öt kilogramos csomagokba rakják és raktározják. A pászkaütés régi romantikája tehát, amikor mindenki külön-külön tetés szerinti helyen végeztette a sütést, Szatmáron immár a multhoz tartozik. Félteve őrzött családi előjogok: mint a hitközségi husvét pászka kimérése, pászkaütési jog, stb. visszaszállottak a hitközségre, amely agilis titkára, *Dávidovits Armin* mint teljhatalmu üzemvezető útján intézi a központi házi kezelés fűrésztő művét.

— **A nemzeti tőke szerepe az ország-építésben** címmel tartotta meg előadását a Zs. N. Sz. kolozsvári csoportja kulturostályának hetedik vitaestélyén dr. Szönyi Géza tanár. Az előadás tartalmának és vitaanyagának részletes ismertetésére holnap számunkban térünk vissza.

— **Feminista kongresszus, amelyen a zsidók ellen uszítanak.** Bukarestből jelentik: A Dacia termében tegnap feminista kongresszus volt, amelyet azonban a rendőrség Gavrilescu aszszony antiszemita beszéde miatt félbeszakított és annak folytatását megakadályozta.

Nagy tanügyi botrány Franciaországban

Egyetemi dékán, aki megsarolta a vizsgázó deák-leányokat

(Páris, március 8. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Egész Franciaország egy tanügyi botránytól hangos. Az óraiparáról híres Besancon városában olyan egyetemi skandalum tört ki, amilyenre a legöregebb tanügyi emberek nem tudnak visszaemlékezni.

Besanconban két tudományos fakultás működik: egy természettudományi és egy filozófiai. A bölcsészeti karon Cloché jónévű hisztotórius a dékán, aki szigorúsága miatt a diákság réme volt. Rendes körülmények között 40—50 százalékát a vizsgázóknak buktatta el. A vizsgázók — túlnyomó részben tanárjelöltek — azonban furcsának találták, hogy míg közülük a legszorgalmasabbakat és legtehetségebbeket is visszavet a szigorú férfin, addig a leányhallgatók közül a leggyöngébbben fölkészülteket is rendre átbotcsátja.

A diákok utánajártak a dolognak és kiderítették a nagy titkot. Valamelyik diák-leány ugyanis elárulta egy fiúnak, aki a bizalmába tudott férközni, hogy a legközelebbi vizsgaterminusra milyen téziseket fog Cloché professzor kiírni. Az elmu't hétfőn, amikor a leányok vizsgára jelentkeztek, a hirdető táblán valóban ugyanaz a téma volt kiírva, mint amit a filozoptrina elárult filozopter társának. Minthogy az egész ügybe M. Allengry professzort, az

— **A nagyváradi ortodox hitközség szubvenciója palesztinai intézmények létesítésére.** Nagyváradról jelentik: A nagyváradi ortodox hitközség Nassbaum Sámuel elnök vezetésével közgyűlést tartott, amelyen egy indítványt terjesztettek elő, amit 1918-tan Leitner Lázár hitközségi elnök idejében már egy ízben szavátettek, nevezetesen, hogy a palesztinai rituális intézményeket szubvencionálják. A javaslatot Sternberg Iszák, az „Águdasz Jiszroel” Palesztinabizottságának elnöke, Berkovits Bernát Mizrahi-elaök és Wasserstrom Sándor Mizrahi-ügyvezető elnök terjesztette be. Sternberg a hitközség mindenkori költségvetésének öt százalékát követeli az erc jiszraeli vallásos intézmények támogatására. A megszavazott és kiküldendő összegek felhasználásának ellenőrzésére pártközi bizottságot kér delegálni, amelyek tagjaivá választották Ch im Sonnenfeldet és rabbi Kukot, akiknek hatáskörébe tartozna, hogy eldöntsék melyik kolóniának rituális intézményeinek támogatását javasolják. Többek hozzászólása után a közgyűlés elhatározta, hogy az évi költségvetés egy százalékát, de legalább száz fontsterlinget fognak a palesztinai vallásos intézmények támogatására fordítani. (B. Zs.)

— **Eljegyzés.** Blum Frida és Rspaport I. János Déva jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Nyolcvanöt politikai fogoly éhség-sztrájkba kezdett a kolozsvári hadbírószágon.** A marosvásárhelyi, brassói, nagyszabeni, kolozsvári, nagybányai és dési sziguranciak által összeesküvés vádjá alatt letartóztatott munkások ma reggel éhség-sztrájkba léptek. A börtönben alkalmazott megszorítások ellen megkezdett éhség-sztrájkról a foglyok értesítették az Emberi Jogok Ligájának romániai főtitkárságát, azonkívül a börtönparancsok útján külön memorandumot intéztek a hadbírószághoz is, amelytől a szigorított rendszabályok megszüntetését kérik.

— **A kolozsvári Barisszia matinéja.** Vasárnap délelőtt zajlott le a kolozsvári Barisszia matinéja a Magyar Színházban. A mindvégig nívós és a közönség figyelmét lekötő műsort a Hazzamér énekkar vezette be, amelynek ez volt a bemutatkozó fellépése. A Hazzamér énekkarát dr. Bródy Sándor vezeti, akinek művészi hozzáértése teljes garanciát szolgál az énekkar további fejlődés szempontjából. Giszkalay prólgja után Dragos-Klein Jolán balettszólója következett, aki Dvorzak Humoreszkjét interpretálta. A tehetséges fiatal művésznő ezenkívül Simon „Bölcsődalá”-val szerepelt Lebilincselőn ritmikus modulatai úgy a műértők, mint a nagyközönség lelkes óvációját váltották ki. Az igaz vörig művész-táncosnő a zene minden modulációját önálló témával ruházta fel. Az általa betanított balett, amelyet a művésznőn kívül Berger Böske, Hoffmann Böske, Heller Lili, Hirsch Klári, Irányi Daci, Izrael Mancsi, Jakobi Edit, Kende Lili, Kepecs Noémi és Pál Heddy táncoltak rendkívül bájosan, a matiné főpontjának tekinthető. A baletten szereplő leányok korszámjait Klein Andorné művészi tervezésével di-

egyetem rektorát is beavatták, a leleplezés már gyors tempóban haladt.

M. Allengry tanár miadenekelett elrendelte, hogy Cloché más témát írjon ki. A leányok egy része erre sietve önként visszavonult a vizsgától, aki mégis odaállott a bizottság elé, az egy kukkot sem tudott felelni a feltett kérdésekre.

A vizsgálat erre teljes erővel megindult és kiderítették, hogy Cloché csak úgy volt hajlandó szóba állani a diák-leányokkal, ha ezek lakásán fölkeresték.

A tudós professzor ur pedig értett hozzá, hogy a vizsgát megelőző izgalmaiktól megfélemlített leányokat erkölcsstelenségre bírja. Az utolsó három szemeszterben ilyen módon harmincnál több leány helyzetével élt vissza. A szerencsétlen teremtések nem mertek följelentést tenni, mert attól tartottak, hogy megszégyenítik a vizsgázókat és nem kapnak mint megbélyegzettek állást nyilvános iskolában.

Az ügyet nyomban bejelentették a közoktatásügyi minisztériumnak, amely szigorú vizsgálatot rendelt el és egyelőre az összes vizsgákat fölfüggesztették. Hir szerint a francia kormány az egész vizsgarendszert meg akarja változtatni, nehogy a jövőben hasonló visszaélések előfordulhassanak.

cséri. Kappel József szavazata a tehetséges interpretátort jellemzi. Eichner Á, Gidali Kálmán, Wald Herman és Chiriduso Sándor kvartetije művészi teljesítmény volt. A zongora kíséretet Boskovits Sándor látta el. A műsort egy szellemes purimi vigjáték fejezte be, amelynek keretén belül Farkas Olga, Frank Irén és Fried Andor kitünő táncosoknak bizonyultak. Kövári Ahaszvéros, Fried Andor Hámánja, Irányi Mancsi Ezterje kabinetalakítások voltak. Kiváló volt Stern Maxi közívásati minisztere, Simon Ernő udvarmestere, a Pat és Patachon miniszterek és az összes szereplők külön-külön. A vigjátékoktól Ihsz Aladár tanította be. A közönségnek nagyon tetszett a négy csinos görli: Kende Lili, Berger Böske, Hirsch Klári és Heller Lili. A Barisszia vezetősége ezután is köszönetet mond a matinén sikerrel szereplő kolozsvári urileányoknak és a szervezeten kívül álló uraknak, minthogy közkívánatra az a terv merült fel, hogy a matinét egyes számok kicserélésével meg fogják ismételni, a Barisszia felkéri a matinén szerepelt összes hölgyeket, urakat és mindazokat, akik az újabb matinén szerepet vállalnának, hogy csütörtökön este fél 7 órakor a Herzl-klubban (Cal. Reg. Ferdinand 48. sz.) megjelenni szíveskedjenek.

— **Garami Ernő Párisba költözött.** Bécsből jelentik: Garami Ernő, a Károlyi-kormány volt kereskedelmi minisztere, aki emigrálása óta eddig Bécsben lakott, családjával együtt Párisba költözött. Hir szerint Garami a magyar szociáldemokrata párt megbízottja lesz Franciaországban és az ösztökölő tisztszerepét fogja betölteni a magyar és a francia szocialisták között.

— **Május 2-án lesz Biró Márk jubileuma.** Nagyváradról jelentik: Biró Márk iskolaigazgató negyedszázados jubileuma május 2-án lesz Nagyváradon, amelyre az előkészületeket már is megkezdtek. Biró igazgató jubileuma igen nagyszabásúnak ígérkezik. A jubileumot rendező bizottság felkéri Biró Márk igazgató volt tanítványait, hogy pontos címüket tudatni szíveskedjenek Friedländer Sándorral, (Oradea-Mare, Banca Marmarosch Blank).

Búz selyemgyapjuval Lej 120
Gyapjumellény .. Lej 540
Selyemmellény .. Lej 459

Harisnyák és keztyűk
minden színben, nagy választékban.

„HELIOS”

Főtér 7 szám.

Legközelebb
Konsz
szárdán d
márcól, a
Pézelch el
(francia) és
transport
lozsvárról.
érkezik Ha
érkezik Jaf
viesza, han
9-én délutá
rilis 12 én,
kiráradulás
érvényesek.
nem április
jeleztük) ha
4 A márci
tathatunk. 5
leányokat, a
cius folyamá
hogy Palesz
kát felelőssé
lan kellemet
mindenkit h
duljon a Pal
a vidéki hir
küldjenek ho
küldjék rend

* **Szeme**
álltával, színe
ram Napfény

— **Agyo**
lános Bizt
Pogány Emil,
Rt. kolozsvári
tízét főteri h
Az idegbántal
férfi vasárnap
nek mindössze
vatalba egy p
de Pogány Em
után az asszo
után végigjárt
fordulni szokó
lános Biztosít
hogy megkérd
Ez körülbelül
zérigazgató az
talos szobák
Emilt. Amikor
szült, megpilla
lett lévő mosd
val együtt viss
annak ajtaját
elégjük. A ceme
feküdt Pogány
volt a Fromme
Percek alatt
bizottság is é
déli órákban
megírta bucsul
ahol a titkór el
hogy a golyó
mosdószoba ke
Gr
akadt meg. Gri
helyszínére men
nem forog fenn
sége vitte a h
alapján elrendel
tas házba.

* **A „Czur**
sága ezután fe
negyedi esedék
monkint egy for
és fel fontot, C
összeget) legkés
jág minden k
a Marmorosch,
jánál „Czur Sal
veskedjenek.
* **Ügyvédi**
irodáját megnyit
Maria (régi De
I. emelet.

Jön

s, a leleplezés már

adeneke előtt elren-
t irjon ki. A leá-
nként visszavonult
ott a bizottság elé,
lelni a feltett kér-

övel megindult és
sak ugy volt haj
nyokkal, ha ezek

dig értett hozzá,
izgalmaktól meg-
estelenségre bírja.
ben ilyen módon
zyetével élt vissza,
nem mertek följe-
tottak, hogy meg-
nem kapnak mint
ános iskolában.

jelentették a köz-
s, amely szigoru
gyelőre az összes
szerint a francia
dszert meg akarja
n hasonló vissza-

.....

a tehetséges inter-
A, Gidáli Kálmán,
ándor kvartettje mű-
ngora kíséretet Bos-
násort egy szellemes
elynek keretén belül

Fried Andor kitűnő
ri Ahaszvérosa, Fried
ci Eszterje kabinet-
lt Stern Maxi köz-
nő udvarmestere, a

és az összes sze-
éket Ibász Aladár ta-
gyon tetszett a négy
ger Böske, Hirsch
iszia vezetősége ez-
matinén sikerrel sze-
és a szervezeten

közkhivánatra az a
ét egyes szalmok ki-
lni, a Bariszia fel-
összes hölgyeket,
az újabb matinén

üttörtökön este fél 7
Reg. Ferdinand 48.

ba költözött. Bécs
Károlyi-kormány volt
migrálása óta eddig
fütt Párisba költözött.

szociáldemokrata párt
an és az öszezűő
magyar és a francia

ó Márk jubileuma.
Márk iskolaigaz-
ma május 2-án lesz
lőkészületeket már

ó jubileuma igen
jubileumot ren-
Márk igazgató volt
imüket tudatni szí-
ándorral, (Oradea-
lank).

val Lej 120
.. Lej 540
.. Lej 459

keztjük
választékban.

OS

zám.

Jön TROJA

Jön TROJA

Jön TROJA

Jön TROJA

Jön TROJA

Jön TROJA

Jön TROJA

Jön TROJA

Jön TROJA

A palesztinai hivatal közleményei.

1. Legközelebbi hajóindulás március 12-én pénteken lesz Konstancából. Ehhez a transzport vagon 10-én, szerdán délután 11 órakor indul a kolozsvári állomárról, a Bukarestbe menő személyvonattal. 2. Pészach előtt hajó indul még március 17-én „Asia“ (francia) és március 24-én, szerdán, amelyhez a transzport vonat március 22-én, hétfőn indul Kolozsvárról. A 24-én induló hajó 28-án, vasárnap érkezik Haifába és 29-én, hétfőn Erer. Pészachkor érkezik Jaffába. E hajó nem március 30-án jön vissza, hanem megvárja a Pészach végét és április 9-én délután 2 órakor indul Jaffából s érkezik április 12-én, hétfőn reggel Konstancába. A pészachi kirándulás kedvezményei, csak a fenti 3 hajóhoz érvényesek. 3. Pészach után a legközelebbi hajó nem április 9-én, (amint a menetrend szerint előbb jeleztük) hanem április 16-án indul Konstancából. 4. A március 12-iki hajóhoz többet nem vizumoztathatunk. 5. Újlag figyelmeztetjük mindazokat a léányokat, akik Palesztinába készülnek, hogy március folyamán vizumot kaphatnak, ha igazolják, hogy Palesztinában levő hozzátartozójuk eltartásukat felelősséget vállalnak. 6. Az előfordult számtalan kellemetlenség miatt, ismételten figyelmeztetünk mindenkit, hogy utlevélének elkészítése előtt forduljon a Palesztinai hivatalhoz. 7. Ismételten kérjük a vidéki kirándulókat, hogy pénzt bank útján ne küldjenek hozzánk, mert igen későre kapjuk meg, ha idejük rendelés postautalványon, vagy táviratilag.

Szemet erőltető munkához sötétség beálltával, színek megkülönböztetéséhez az új „Tungstern Napfénylámpa“ szolgál a megfelelő világítással.

Agyonlőtte magát az Erdélyi Általános Biztosító kolozsvári vezérigazgatója.

Pogány Emil, az Első Erdélyi Általános Biztosító Rt. kolozsvári vezérigazgatójának főtárháza az intézet főtéri helyiségében öngyilkosságot követett el. Az idegbántalmakban régóta szenvedő 50 év körüli férfi vasárnap délelőtt elávozott hazulról. Feleségének mindössze annyit mondott, hogy felnéz a hivatalba egy pár percre. Elérkezett az ebéd ideje, de Pogány Emil még mindig nem tért haza. Délután az asszony idegesen keresésére indult és miután végigjárta azokat a helyeket, ahol férje megfordulni szokott, fellátogatott az Első Erdélyi Általános Biztosító vezérigazgatójához, Gogola Józsefhez, hogy megkérdezze tőle, nem tud-e valamit róla. Ez körülbelül fél óra tájban történt. Gogola vezérigazgató az asszonnyal együtt végigjárta a hivatalos szobákat, de nem találták ottan Pogány Emilt. Amikor az asszony már éppen távozni készült, megpillantotta, hogy a hivatalos szobák mellett lévő mosdóban világozás van. A vezérigazgatóval együtt visszatértek a mosdószobához s amikor annak ajtaját binyitották, borzalmas látvány tárult eléjük. A cementpadlón óriási vértócsában holtan feküdt Pogány Emil. A szoba egyik sarkában ott volt a Frommer-pisztoly, amellyel életét kioltotta. Peselek alatt megérkezett a helyszínre a rendőri bizottság is és megállapította, hogy Pogány már a déli órákban követhette el végtetes tettét. Előbb megírta bucsuleveleit, aztán a mosdószobába ment, ahol a tűkör előtt állva jobb halántékába lőtt egy, hogy a golyó áthatolva a koponyán, átütötte a mosdószoba kettős ajtaját és a folyosó falában akadt meg. Gritta rendőrprefektus, aki szintén a helyszínre ment, miután korstátálta, hogy bűnyű nem forog fenn és hogy Pogány Emilt idegbetegsége vitte a halálra, az ügyészség felhatalmazása alapján elrendelte a holttest elszállítását a halottas háza.

A „Czur Salom“ társaság igazgató-sága ezúton felkéri t. tagjait, hogy az április év-nyegyedi esedékes részleteiket (A jegyzők dunamónki t egy forintot, B. jegyzők dunamónki t két és fél forintot, C. jegyzők a megállapodás szerinti Geszeget) legkésőbb 1926. március hó 15-ik nap-jáig minden külön felszólítás bevárása nélkül a Marmorosch, Blank & Co bankház aradi fiók-jánál „Czur Salom“ folyósószámánkra befizetni szí-vekedjenek.

Ügyvédi hír. Dr. Feniheh József ügyvédi irodáját megnyitotta Clujon-Kolozsvárt Str. Regina Maria (rég. Deák Ferenc utca) 36. szám alatt, I. emelet.

Jön TROJA

Március 29-re tüzték ki az új községi választásokat Nagyváradon

A zsidóság ünnepe miatt megkönnyítik a szavazás technikáját

(Oradeamare-Nagyvárad, március 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap hazaérkezett Bukarestből dr. Regmann Miklós vármegyei prefektus Negulescu ezredes kíséretében és utjának eredményéről a következőket mondotta az Uj Kelet munkatársának:

A belügyminiszter ur a legelsőbb közigazgatási tanács vélemény alapján helyt adott a nagyváradon községi választás ellen beadott kontesztációra és a választást megsemmisítette. Az új választás határidejét március 28-ra tüzték ki. A belügyminiszter döntését hivatalosan tudomásomra juttatták és a közigazgatási hatóságok nyomban megtették az intézkedéseket az új választással kapcsolatos munkálatokra.

A hír óriási meglepetést keltett Nagyváradon annál is inkább, mert az utóbbi időben már a Magyar Párt álláspontja is az volt, hogy a választási eredmények ellen nem opponál.

Valószínű tehát, hogy a választást a liberálisok által benyújtott kontesztáció alapján semmisítették meg.

Természetesen a nagyváradon politikai pártok

Ingyen parfümpermetezés hölgyeknek.

A párisi idény legdivatosabb és legelőkelőbb parfümje a disztingvált, kellemes és rendkívül tartós Narcisse Noar, melyet Romániában kizárólagos joggal a Rózsa Royal kolozsvári drogéria árusít. A Narcisse Noar parfümöt dekánt, a Narcisse Noar kolnit pedig üvegenként kimérve árusítja a Rózsa Royal drogéria, mely minden hölgyevőjét vásárlás előtt Narcisse Noar parfümmel permetezi.

Egy becsületes sikkasztó. Jakab Zoppel, a Dick Jakab és Fia cég volt főkönyvelője,

azonnal megkezdték akciójukat az újabb választás előkészítésére. Az ellenzék továbbra is a legnagyobb bizalommal nézi a helyzetet és bizonyosra veszi, hogy az újabb szavazás sem hozhat más eredményt, mint amit az első választás hozott. Hivatalos helyen különösen meg akarják könnyíteni a szavazás technikáját, tekintettel arra, hogy március 29-ike a zsidók husvéja előtti napra esik és így számítani kell arra, hogy a zsidók délután egyáltalában nem fognak szavazni. Eppen ezért az eddigi tíz szavazókerület helyett harminc kerület lesz minden választási körzetben az eddigi nyolc szavazófülke helyett tizenkettő lesz. Arra számítanak tehát, hogy percenként 360-an fognak szavazni és így délig sikerül leszavaztatni az egész várost.

A választás megsemmisítésével jár az is, hogy valószínűleg teljesen új jelölő-listákat fognak beadni. A Magyar Párt nagyváradon tagozata Kocsány János elnökletével tegnap mártusést is tartott, amelyről azonban semmi nem szivárgott ki. Ugyancsak megkezdték a tárgyalásokat dr. Bárdos Imre és dr. Markovits Ignác, a Zsidó Nemzeti Szövetség képviselői is.

aki, mint ismeretes, több mint 200.000 lej elszakítása után külföldre szökött, postán 80.000 lejt juttatott el Spéter Mózes kolozsvári kereskedőhöz. Levélben arra kéri, hogy felsorolt adóssai között arányosan ossza el az összeget. „Könnyelműségből elkövetett tettet megbánta“ — írja a levélben — és igyekszik a teljes összeget visszatéríteni.

Nagyváradon hirdetések, előfizetéseket felvesz és reklamációkat elintéz az Uj Kelet nagyváradon képviselője, Blum Zsigmond, Ezredévi emléktér 2. (ernyőüzlet.) Lakása Vámbáz-u. 51.

Március 15-én jelenik meg

A FÖLD

az Uj Kelet szépirodalmi, művészeti, társadalmi folyóiratának legközelebbi száma 48 oldal terjedelemben.

A szenzációs tartalomról:

Dr. Adolf BÖHM: Az ötvenéves Arthur Ruppin (Ruppin képevel) Budkó, a zsidó grafikus (9 eredeti Budkó illusztrációval) Georges CLEMENCEAU: Hogyan lettem rövidlátó (A volt francia miniszterelnök zsidódtárgyu novellája) I. L. CARAGIALE: Husvétii fákllya 'A nagy román író megkapó zsidó elbeszélése) Izrael ZANGWILL: Maimon a bolond és Náhán a bölcs Dr. Klein SAMUEL a jeruzsálemi egyetem tanára: Hegy, völgy, dombvidék Egy zsidó jalu multja, jelene és jövője (Három eredeti fényképfelvétellel) Prof. Simon DUBNOW: A történelem országtűzén SZABÓ IMRE A cátrusszelence (Regényrészlet)

SALAMON László: Salome leánya (Prologus egy verses regényhez) Egy épülő új zsidó város (Három eredeti fényképfelvétel Afule városról Alexander MOSKOWSKY: Adomák kis és nagy zsidókról Egy magyarországi származású palesztinai plakátművész [Peszach Irsai négy plakátterve] Fernand CORCOS: Absalom sirjánál Lord Plumer főkörmányzó a hajfai héber technikumban [Eredeti fényképfelvétellel] Beszélgetés a lembergier Dreyfus-per hőisével [Steiger arcképevel] Israels professzor és az orosz cár [Israels arcképevel] Ezenkívül a gazdag Pilpul, Zsidó Világ és Épülő ország rovatok

A Föld ezen számában jelenik meg az első zsidó gyermekvédelmi és gyermekszociológiai folyóirat

A GYERMEK

Képek az erdélyi zsidó árvák életéből.

Főbb tartalom:

Dr. KERTÉSZ Jenő: A Gyermek nevében [Beköszöntő cikk] D. EISLER Mátvás forabbi: A napközi otthonok gyakorlati jelentősége DIAMANT Izso vezérigazgató: A zsidó

gyermek ipari neveléséről Dr. RÓTH Marcellt egyet. tanársegéd: Gyermekvédelmünk feladatai Ezenkívül gazdag híroirat a gyermekvédelem köréből

A 48 oldalas hatalmas folyóirat ára 20 lei

KÖZGAZDASÁG

Bezárással fenyegetik az erdélyi drogueriákat A közegészségügyi hatóságok a szerzett jogok mellőzésével most akarnak végrehajtani egy ötévvel ezeltől életbeléptetett törvényt

(Cluj-Kolozsvár, március 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint ismeretes, 1921-ben új közegészségügyi törvényt léptettek életbe és ezzel egyidejűleg hatályon kívül helyezték a csatolt területeken érvényben volt magyar, illetőleg osztrák közegészségügyi törvényeket. Az új törvényben többek között szabályozták a drogueria-cikkek árusítását is, mégpedig oly módon, hogy mindazok, akik ilyen engedéllyel rendelkeznek, a régi engedély bemutatása mellett szakvizsgát kötelesek letenni a legfelsőbb közegészségügyi bizottság előtt Bukarestben, amely e vizsga alapján a régi engedély bevonása mellett új autorizációt adnak ki.

A törvénynek ezt a rendelkezését mindezt ideig nem hajtották végre, nyilván azért, mert ezáltal szerzett jogokat támadtak meg. Helyes volt ez azért is, mert a csatolt területek, különösen a Erdély és Bánát drogueria-kereskedelme, a háború utáni viharos gazdasági években is egyik legszolidabb ága volt mindig a román kereskedelmi életnek, ami nyilván annak igazolása, hogy ebben a szakmában szakképzett jó kereskedők működnek. Annál meglepőbb tehát, hogy az 1921-ben életbeléptetett törvénynek az autorizációkra vonatkozó rendelkezéseit most akarják végrehajtani és követelik, hogy mindazok, akik a magyar rezsim alatt kiadott drogueria engedélyek alapján működnek és a legfelsőbb közegészségügyi bizottság előtt még nem tették le a vizsgát, hogy azt záros határidőn belül tegyék le.

Ebben a kérdésben az érdekeltek ma délután értekezletet tartottak, amelyen részt vett dr. Teodorescu közegészségügyi inspektor és dr. Fodor városi főorvos is. Az értekezleten a

drogueristák rámutattak arra, hogy a törvénynek mostani végrehajtása a legsúlyosabb támadás a szerzett jogok ellen és ha eddig nem kívánták a szakvizsgák letételét, most a törvény életbeléptetése után olyan hosszú idővel teljesen indokolatlan. Ráműtattak továbbá arra, hogy időközben a törvényben lefektetett határozott lejárati időt öt évről lejjebb emelték fel, mihez hozzászámítva a Bukarestre való felutazás és ottartózkodás költségeit a vizsga letétele a mai pénzügyi viszonyok mellett súlyos megterhelést is jelent.

Az indokolt érvekkel szemben az inspektor fenntartotta azt az álláspontját, hogy az érdekeltek a vizsga engedélyezését a szakmai, iskolai és egyéb okmányok becsatolásával haldéktalanul kérvényezzék, mert ellenkező esetben az összes drogueriák működését be fogja szüntetni. Azok pedig, akik újabb szakvizsgát letenni nem óhajtanak, de üzletüket fenn akarják tartani, kötelesek üzletük vezetésére gyógy szereszt, vagy olyan egyént alkalmazni, aki a szakvizsgát már letette.

Egy másik súlyos sérelme a drogueristáknak az, hogy a pénzügyigazgatóságok által kiadott speciális engedélyeket, amelyek gyógytálcák, fényképezési cikkek stb. árusítására vonatkoznak, az egészségügyi hatóságok nem respektálják és az engedéllyel rendelkezőket meggátolják e cikkek árusításában.

Mint értesülünk, ezek a vezérutak rendkívül nagy elkeseredést szültek a drogueria kereskedelemben és elhatározták, hogy országos mozgalmat indítanak és terjedelmes beadványban fogják kérni a kormánytól a szerzett jogok csorbítatlan elismerését.

Március 10 én lépnek életbe az új kiviteli illetékek. Bukarestből jelentik: Mint ismeretes, a Legfőbb gazdasági tanács március 2-án több exportcikk vámját, így a gabonafélék exportilletékét is leszállította, illetőleg a vámok csökkentésére javaslatot tett a minisztertanácsnál. A Gazdasági Tanács ezzel egyidejűleg a benzín kiviteli illetékét, amelyet előzőleg ötezer lejben állapított meg, hétezer lejre emelte fel vagononként. Az exportilletékek csökkentésére vonatkozó javaslatot már a minisztertanács is letárgyalta és életbeléptetésük végett átadta a pénzügyminisztériumhoz. Az „Argus” értesülése szerint az új vámok március 10-én fognak életbelépni.

Csehszlovákiában a behozatal hetven, a kivitel nyolcvannyolc százaléka kerül szabadlistára. Prágából jelentik: A napokban fejeződnek be a kereskedelmi minisztériumban azok a tanácskozások, amelyek az engedélyezési rendszer megkönnyítésére irányulnak. A dolgok eddigi állása szerint a tételek legnagyobb része szabad listára kerül. A behozatalnál a 652 vámtétel hetven százaléka kimarad az engedélyezési rendszer alól és csak harminc százaléka van engedélyhez kötve. Ezzel szemben a kivitelnél az összes tételeknek nyolcvannyolc százaléka képezi szabad forgalom tárgyát és mindössze tizenkét százaléka esik kiviteli engedély alá.

Megnyitották a csődöt a Szatmári Kereskedelmi és Közvetítő Bank ellen. A Szatmári Kereskedelmi és Közvetítő Bank a múlt év januárjában kényszerregezés miatt kérelmet nyújtott be a törvényszékhez. A bemutatott mérleg egymillió passzívát mutatott fel és kiegyezés megkötése végett a bank igazgatója 40 százalékos ajánlatot tett a hitelezőknek. Azonban a hitelezők egyrésze megtagadta az egyezkedést és felebbezéssel élt azon az alapon, hogy a mérleg hamis. Kétszázbezer forint az egyik igen nagy összeggel szereplő hitelezőnek, Aczél Károlynak a létezését, aki a bank kimutatása szerint valutázleteket bonyolított le és azok nyereségét a saját számlája javára könyvelte el. A felebbezés folytán a tábla a helyszíni tárgyalás megejtése végett kiküldte Szat-

mára Haas József táblabíró, aki azt a meglepő tényállást konstataálta, hogy az igazgatóság tagjai kettő kivételével lemondottak. A két megmaradt igazgatósági tag nem volt hajlandó estűt tenni, mert aktív részt nem vettek soha a bank vezetésében és így a mérlegért felelősséget nem vállalhatnak. A két aktív igazgató még a múlt év folyamán végleg távozott az országból. Így a tábla csődöt rendelt el a bank ellen és a követelések beadásának határidejét április 15-én állapította meg.

Nemzetközi fakonferenciát hívnak egybe. A bécsi osztrák csehszlovák kereskedelmi kamara nemzetközi fakonferenciát egybehívását ajánlotta, amelyen az összes utódállamokon kívül résztvenne Németország is. A konferencia napirendjén a vami díjazások és a vámok kérdése szerepelne.

A magyar háborúelőtti adósságok konvertálása. Budapesti pénzügyi körökben most ismét a háború előtti adósságoknak kérdésével foglalkoznak és pedig kapcsolatban a pengőszámítás rendszeresítésével. Arra mutatnak rá, hogy ezt a kérdést okvetlenül 1927 március hó elseje előtt kell megoldani, mert aznap lép életbe a pengővaluta. A háborúelőtti adósságok felértékelése pengővalutára teljesen lehetetlen, mert akkor ezeknek az értékpapíroknak értéke csak néhány fillér volna. Az értékesítés módja attól függ, vajjon a jóvátételi bizottság új kötvények kibocsátását vagy pedig

Banca Centrala

Secilia cereala -- Cluj

Legolcsóbban szállított
vetési célokra valódi
erdélyi lucerna
és lóhere ma-
got, árpát és
zabot.

a régi kötvények felülbélyegzését követeli. A kérdés megoldására több tervet dolgoztak ki és valószínű, hogy a konvertálást fogják elrendelni. A konvertálás a külföldön lévő és még nem nosztrifikált kötvényekre is vonatkozik.

Magyar szénbányák osztaléka. Budapestről jelentik: A Magyar Általános Kőszénbánya Rt., amely nemrég az 500 frank névértékre szóló elsőbbségeket a kisorsolás alkalmazásával névértéken beváltotta, a tavalyi 175.000 koronás osztalék helyett 200-225 ezer koronás osztalékot fog fizetni. — Az Uriányi osztalékát 110-120.000 koronára becsülik.

A kereskedők és az új fényezésládo rendszer. Bukarestből jelentik: A fényzési adó befizetésének új rendszerével kapcsolatban a pénzügyminisztérium újabb rendeletet adott ki, amely szerint mindazok a nagy és kiskereskedők, akik február 10-ike előtt a régi rendszer mellett szerették be áruikat, a tíz és tizenöt százalékos luxusadókat mindaddig kötelesek a február 10-ike előtt keszerzett árak után fizetni, amíg az árak ki nem árusították. A luxusadó befizetése az eladás árnyában történik.

TŐZSDE

Március 8-án

A lejt Zürichben 219 50, Párisban 11 95, Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. A magasabb zürichi jegyzésre megfelelő ázukinálát jelentkezett. Kis forgalom mellett az alábbi árfolyamokon történtek kötések:

Bécs 33 00—33 20, Prága 6 90—6 95. Budapest 300—303, Páris 8 48—8 55, Zürich 45 20—45 30, Newyork 233 00—234 00, London 1140—1145, Milánó 9 45—9 50.

Zürich. Zárlat: Berlin 123 65. Amszterdam 208 95, Newyork 519 46, London 2523 70, Páris 1866 00, Milánó 2084 00. Prága 1539 50, Budapest 72 80, Balgrád 917 00. Bukarest 219 50, Varsó 68 50, Bécs 73 25.

Bukarest. Devizák: Páris 8 54, Berlin —, London 1148, Newyork 235 00, Milánó 9 52, Zürich 45 40, Bécs 33 50, Prága 7 00, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 8 60, német márka 54 00, leva 1 55, török lira 116, font sterling 1100, francia frank 8 55, svájci frank 44 40, olasz lira 9 20, drachma 2 75, dinár 4 00, dollár 226 50, lengyel forint 29 00, osztrák schilling 32 50, magyar korona 32 50 cseh korona 6 65, belga frank —, holland forint —.

Zongorák

gyári lerakata, gyári áru részletre is. Sternberg, — Oradea-Mare. Bulev. Regele Ferdinand

SPORT

Universitatea—Haggibbor 4:0 (1:0). A tavaszi bajnokságot tegnap délután játszotta első mérkőzését a Haggibbor az Universitatea együttesével, amely fölött az ősz folyamán tudvalevőleg 5:0 arányban megsemmisítő győzelmet aratott. A tavaszi találkozóra a Haggibbor a körülmények szerencsétlen összejáratása folytán súlyos handicappal volt kénytelen kiállni, mert a csatársor teljes jobbszárnyán a különböző okokból hiányzó standard-játékosokat ifjúsági erővel kellett helyettesítenie. Így az ősz folyamán verhetetlen csapat nem a legjobb auspiciummokkal indult a trénirozott egyetemi csapat elleni küzdelemben és esélyei a minimumra csökkentek akkor, midőn az első félidő első percében Wesel megsérült és a statisztika szerepére szorított csupán, majd a félidő végén Braut egy elszólásáért kiállította a bírót. Kétségtelen az is, hogy a technikai Haggibbornak nem konvenciális a feneketlenül sáros pálya, amelyen a csapat kvalitásai nem tudtak kellőleg érvényre jutni. Az Universitatea így kétségtelenül jobb volt és győzelmét megpecsételte a Haggibbor balszerencséje is, midőn a második félidőben 10 emberrel is heroikusan támadva, nem sikerült a kínálózó kedvező gólalkalmakat kiaknázni.

Az Universitatea jó kondícióban lévő csapatában különösen Giurgiu II., Blasiu és Mayer váltak ki. A Haggibborban Rosenfeld brilliáns védést produkált. Pollák a védelem oszlopa volt ezuttal is, bár játékában érthetően irritálta az előtte játszó fedezetsor gyöngesége. Itt egyedül Klein játszott ki igazi formáját és emberfeletti

munkát végző debütáló G. d. a legjobb kolozs csak ifjúsági. Az első félidő kiválása után gólt. A második indul meg az akciók, így a beadását követően a rance miatt félidő végén könnyen éri egy nem egész Haggibbor ellen Rosenfeld bravurozó volt, elle mindig hangos arra, hogy a módon befoly KAC—CPI utas csapat letette. A KAC zelmet arathat tizenegyes alk szintűleg a mé gáltatni.

Victoria— formában van Academia— A tegnapi vezet, második

Nagyvára Bajnoki, bíró NSC—Ma dr. Löwenster Temesvá (1:0). Bajnok Zemler (3) és TAC—Ra Mánya. A T a Rapidét Br Zomboly bíró Wurfer. jait Grell és Arad AM Florinszky. A állt ki. Auer lövők.

AAC—Gl Oravetz, Rom gólok. Lupény. Bajnoki, bíró NSC—Va formában, kü Grósz II. és dett. A II. f bájából Haar lövi, amit a dások érdme MTK—B FTC—Va KAC—33 ETC—U

ujd Ne férfi- Cluj, P

